

Kontrollen med genetisk modificeret foder i 2015

Maj 2016

Kolofon

Denne rapport er udarbejdet i maj 2016 af Fødevarestyrelsen.

Kontaktperson: Jens Litske Petersen

© Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen

Stationsparken 31-33

2600 Glostrup

Tlf.: +45 7227 6900

Websted: <http://www.foedevarestyrelsen.dk>

Indhold

Resumé.....	4
1. Indledning	4
2. Resultater af kontrollen med GM foder i 2015	5
2.1. Kontrol af mærkningen	5
2.1.1. Mærkningen af sojaprodukter	5
2.1.2. Mærkningen af majsprodukter	6
2.1.3. Mærkningen af rapsprodukter	6
2.2. Kontrol for forekomst af ikke-godkendt GM materiale	6
3. Glyphosat i sojafodermidler	7
4. Samlet opgørelse over kontrollen med GM foder siden 2004	9

Bilag:

Tabel 1. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter

Tabel 2. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af majsprodukter

Tabel 3. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af rapsprodukter

Tabel 4. Kontrol i 2015 af foder for indhold af ikke-godkendte GM soja, majs og ris

Resumé

I 2015 udtog Fødevarestyrelsen målrettede stikprøver på danske fodervirksomheder af 106 fodermidler eller foderblandinger bestående af eller indeholdende soja-, majs-, raps- eller risprodukter for at kontrollere, om foderet opfyldte kravene i EU-forordning nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Af de udtagne foderstoffer blev 58 analyseret for forekomst af materiale fra EU-godkendte GM planter for at kontrollere, om en eventuel GMO-oprindelse af soja-, majs- eller rapsprodukter i foderstofferne fremgik af mærkningen som krævet af forordningen. Tre foderblandinger med indhold af soja viste sig at være mangelfuldt mærket. De konstaterede mærkningsfejl ligger på linje med niveauet i de foregående år. Styrelsen har fulgt op på mærkningsfejlene over for virksomhederne.

Endvidere blev 55 af de udtagne prøver analyseret for indhold af ikke EU-godkendte GMO'er (op til 6 typer soja, 3 typer majs og 3 typer ris). I en prøve af soja blev påvist spor af en GM soja, der er under godkendelse i EU, men på et niveau under den tekniske grænse på 0,1 % for denne klasse af GMO'er til foder, og der blev således ikke konstateret overskridelser af EU's nultolerance over for ikke-godkendt GM materiale i foder.

I lighed med de to foregående år blev prøver af sojafodermidler desuden analyseret for deres indhold af rester af glyphosat for at undersøge om produkter fremstillet af glyphosat-tolerante GM soja indeholdt forhøjede niveauer af ukrudtsmidlet. I alt blev 31 prøver analyseret for indhold af aktivstoffet glyphosat og i de flere tilfælde også for det biologisk aktive nedbrydningsprodukt aminomethylfosfonsyre (AMPA). I GM sojaskrå måltet et gennemsnitligt indhold af glyphosat på 1,45 mg/kg (23 prøver) og af AMPA på 2,38 mg/kg (20 prøver). I ingen af de analyserede prøver lå indholdet af glyphosat over maksimalgrænseværdien på 20 mg/kg, der er fastsat for sojabønner i henhold til forordning 396/2005.

1. Indledning

Fødevarestyrelsen fører løbende stikprøvekontrol med brugen af genetisk modificeret (GM) foder i henhold til EU-forordning nr. 1829/2003 om GM fødevarer og foderstoffer. Kontrollen omfatter:

- Kontrol af konventionelt foder for korrekt mærkning af indhold af GM produkter. Ifølge reglerne skal foder indeholdende eller fremstillet af GMO'er mærkes med oplysning herom, med mindre indholdet ligger under 0,9 % og er utilsigtet eller teknisk uundgåeligt ("GM-mærkning").
- Kontrol for indhold af ikke-godkendt GM materiale. Foder må kun indeholde GMO'er eller produkter fremstillet heraf, hvis de er godkendt til foderbrug. EU håndhæver nultolerance for ikke-godkendte GM produkter.

Læs mere om reglerne i "Vejledning om foder og foderstofvirksomheder", som kan findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside.

Kontrollen med GM foder startede i 2004 kort efter reglernes endelige ikrafttrædelse. Resultaterne fra 2004 og 2007-2014 er opgjort i separate årsrapporter, mens resultaterne fra 2005 og 2006 indgik

i kvartalsoffentliggørelserne for den samlede foderstofkontrol. De seneste års offentliggørelser kan findes på styrelsens hjemmeside.

Indhold af GM materiale i foder bestemmes primært ved hjælp af DNA-analyse. PCR-metoder (polymerase chain reaction) bruges til at undersøge, om foderet indeholder DNA fra specifikke GMO-typer (f.eks. Roundup Ready soja MON40-3-2 eller MON810 majs). Niveauet af et bestemt GM materiale måles ved hjælp af kvantitativ PCR (realtime PCR). På den måde er det muligt at måle, hvor stor en procentdel af et fodermiddel (f.eks. sojaskrå), der stammer fra GM planter.

2. Resultater af kontrollen med GM foder i 2015

2.1. Kontrol af mærkningen

Prøveudtagningen var primært rettet mod foder, hvor sandsynligheden for at finde mangelfuld mærkning var størst.

I alt blev 58 konventionelle foderblandinger eller rene fodermidler, som var udtaget på omkring 40 forskellige virksomheder, analyseret for indhold af GM materiale af godkendte typer af soja, majs eller raps.

Kontrolresultaterne vedr. mærkningen er vist i tabel 1, 2 og 3 (se sidst i denne rapport) og er beskrevet nærmere i det følgende.

2.1.1. Mærkningen af sojaprodukter

Der blev udtaget prøver af 27 foderblandinger eller fodermidler til kontrol for mærkningen af indholdet af forarbejdede sojaprodukter, f.eks. skrå, proteinkoncentrat o.l. Sytten af de udtagne foderstoffers sojaindhold var mærket som GM, dvs. med oplysningen ”fremstillet af genetisk modificeret soja”, mens de øvrige 10 foderstoffer ikke var GM-mærket med hensyn til soja. Som i tidligere år var det vanskeligt at finde ikke-mærket foder på markedet, idet de fleste sojaprodukter i dansk foder er af GMO-oprindelse og derfor mærkede.

Prøverne blev analyseret for indhold af materiale fra op til fire EU-godkendte GM soja, nemlig soja MON40-3-2 (Roundup Ready soja), MON89788 (RReady2Yield soja), A2704-12 (Liberty Link soja) og A5547-127. Resultaterne er opsummeret i tabel 1.

Som det fremgår her, kunne GM soja med to undtagelser påvises i større eller mindre mængde i alle de analyserede foderstoffer (”GMO-positive prøver”), hvilket var som forventet ud fra den udbredte brug af GM soja til foder og risikoen for krydsforurening. Den meget anvendte GM soja MON40-3-2 blev påvist i alle disse prøver, men også MON89788 og A2704-12 soja blev konstateret i mange prøver. Bedømt ud fra vores kontrol over årene er produkter fra de to sidstnævnte typer soja i stigende grad på vej ind på det danske fodermarked.

I alle foderstofferne med GM-mærket soja udgjorde GM soja en væsentlig andel (målt i %) af det analyserbare sojaindhold, dvs. overensstemmelse mellem mærkning og målt indhold.

Af de 10 foderstoffer uden et GM-mærket sojaindhold måltes i de 6 som ventet intet eller lave indhold af godkendt GM sojamateriale under mærkningstærskelværdien på 0,9 %. Da indholdene af

GM materiale blev bedømt som utilsigtet eller teknisk uundgåeligt, var der overensstemmelse mellem mærkningen og målt indhold. I fire foderblandinger med indhold af en ikke-GM-mærket sojaingrediens lå det målte indhold af GM soja væsentligt over tærskelværdien, hvilket indikerede, at blandingernes sojaindhold skulle have været mærket. I et af tilfældene (et tilskudsfoder til hunde produceret i Tyskland) viste det sig dog, at GM-indholdet ikke kunne henføres til den deklarerede ingrediens (sojaprotein), men skyldtes ifølge producenten et indhold af GM soja i et tilsætningsstof i blandingen. Der blev ikke fulgt nærmere op på tilsætningsstoffets mærkning, hvorfor blandingens GM-mærkning blev accepteret. Der blev således i alt konstateret tre foderblandinger med manglende GM mærkning af soja, hvilket var på linje med foregående år. Fødevarestyrelsen har fulgt op på den manglende mærkning over for virksomhederne

2.1.2. Mærkningen af majsprodukter

Mærkningskontrollen af majs omfattede i alt 20 foderstoffer, nemlig 18 foderblandinger eller fodermidler med deklareret indhold af majsprodukter, f.eks. majs, majsperle o.l., samt to foderblandinger, hvor det ikke fremgik af mærkningen, om de indeholdt majs. Ingen af de kontrollerede foderstoffers indhold af majs var mærket som GM, hvilket var i overensstemmelse med den meget begrænsede brug af GM majs til foder i Danmark.

Prøverne blev analyseret for indhold af op til 7 forskellige EU-godkendte GM majs udvalgt blandt følgende typer: 1507, MIR162, MON810, MON863, MON88017, MON89034 og NK603. Resultaterne er vist i tabel 2.

I 19 af prøverne blev ikke påvist GM majs materiale, dvs. der var overensstemmelse mellem mærkning og målt indhold. I en prøve af knækket majs blev påvist en spormængde af et GM materiale (majs 1507), som blev bedømt som utilsigtet eller teknisk uundgåeligt, så også her var der overensstemmelse mellem mærkning og målt indhold.

2.1.3. Mærkningen af rapsprodukter

Kontrollen gjaldt kun foder med indhold af rapsprodukter uden GM-mærkning. Fødevarestyrelsen er ikke hidtil stødt på foder med raps, som var mærket som genetisk modificeret, og har igennem årene kun fundet et tilfælde af mangelfuld GM mærkning af raps.

I alt blev analyseret 11 færdige foderstoffers indhold af raps (skrå eller kage). Prøverne blev analyseret for indhold af de EU-godkendte GM raps af typen RF3, GT73 og T45. Resultaterne er vist i tabel 3.

I to af prøverne kunne påvises GM materiale på et lavt niveau (ikke-kvantificerbare mængder), der blev bedømt som utilsigtet eller teknisk uundgåeligt. I 2015 blev der derfor ikke konstateret foder, som var mangelfuldt mærket med hensyn til GM raps.

2.2. Kontrol for forekomst af ikke-godkendt GM materiale

I 2015 kontrollerede Fødevarestyrelsen foder for forekomst af materiale fra 12 ikke-godkendte GMO'er, nemlig sojaerne BPS-CV127-9, 305423, FG72, DAS68416, MON87705 og MON87708, majsene 3272, 98140 og DAS40278, samt risene Bt63, LLRICE601 og LLRICE62. EU har nul-tolerance for sådanne GMO'er i foder. Med undtagelse af majs 98140 og risene Bt63 og LLRICE601 faldt GMO'erne ind under Kommissionens forordning Nr. 619/2011 (den såkaldte

LLP-forordning, "low level presence")¹. For GMO'er under LLP-forordningen er et foder først var ulovligt, hvis indholdet af GM materiale overskrider den analyse-mæssige grænse på 0,1 % under hensyntagen til analyseusikkerheden.

Kontrollen med ikke-godkendt GM materiale omfattede i alt 55 fodermidler eller foderblandinger udtaget på omkring 40 virksomheder.

Resultaterne er vist tabel 4. Som det fremgår af tabellen, blev der målt en spormængde af en ikke-godkendt GM soja (MON87708) i en prøve af GM sojaskrå, men på et niveau under den gældende tekniske grænse på 0,1 %. Der blev ikke påvist ikke-godkendt GM materiale i de øvrige 54 prøver. Alle undersøgte foderstoffer opfyldte derfor EU's krav om GMO-godkendelse til foderbrug.

3. Glyphosat i sojafodermidler

Det fremføres med mellemrum, at sojaskrå og andre sojafodermidler, der er fremstillet ud fra bønner af glyphosat-tolerante GM soja, herunder den almindeligt anvendte Roundup Ready soja MON40-3-2, indeholder højere koncentrationer af glyphosat end konventionel (ikke-GM) soja som følge af sprøjtningen under dyrkningen.

For at undersøge dette blev et antal prøver af GM og ikke-GM sojaprodukter analyseret for deres indhold af aktivstoffet glyphosat i forbindelse med kontrollen af GM foder i 2013 og 2014. Analyserne viste, at GM sojaprodukter ofte har et højere restindhold af glyphosat end tilsvarende ikke-GM produkter, men ikke over grænseværdien på 20 mg/kg for glyphosat i sojabønner.

Disse undersøgelser er videreført i 2015, hvor de fleste prøver desuden blev analyseret for aminomethylfosfonsyre (AMPA), et nedbrydningsprodukt af glyphosat. Interessen for AMPA skyldtes primært, at Aarhus Universitet i en redegørelse om GM-fodring af husdyr har påpeget, at analyser baseret alene på bestemmelse af aktivstoffet glyphosat kan underestimere det faktiske indhold af biologisk aktive glyphosat-rester i sojaprodukter, hvilket kan have betydning for risikovurderinger².

Som i de foregående år blev prøverne også analyseret for indhold af Roundup Ready soja (MON40-3-2) for at få et mål for den andel af sojaproduktet, der stammede fra glyphosat-tolerant soja. Den faktiske andel heraf må dog i nogle tilfælde forventes at ligge højere, idet fx RReady2Yield soja (MON89788) også kunne bidrage hertil.

Resultatet af undersøgelsen fremgår af nedenstående oversigt:

¹ Kommissionens forordning (EU) Nr. 619/2011 af 24. juni 2011 om prøveudtagnings- og analysemetoder til officiel kontrol af foder for så vidt angår forekomst af genetisk modificeret materiale, som er under godkendelse, eller for hvilket godkendelsen er udløbet

² Notat vedr. "Fodring af husdyr med produkter fra genmodificeret (GM) soja", DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug ved Aarhus Universitet, februar 2014.

Fodertype	GM status	Antal prøver	Målt indhold af RR soja (%)	Målt indhold af glyphosat (mg/kg)	Målt indhold af AMPA (mg/kg)
Sojaskrå(foder) (primært afskallede produkter)	GM	23	50 ± 13	0,8	ikke målt
			51 ± 21	1,0	ikke målt
			52 ± 4	0,34	ikke målt
			100 ± 15	1,79	0,5
			100 ± 15	2,1	2,0
			100 ± 15	1,8	0,4
			100 ± 15	1,94	3,4
			100 ± 10	1,83	3,3
			100 ± 15	2,07	3,7
			100 ± 15	1,66	1,2
			100 ± 15	1,31	2,3
			100 ± 15	1,58	3,2
			100 ± 15	0,86	2,4
			85 ± 14	1,52	2,1
			100 ± 10	1,4	2,1
			100 ± 15	1,88	3,4
			100 ± 15	1,6	3,4
			100 ± 10	1,73	2,4
			100 ± 15	1,18	2,2
			100 ± 15	1,3	2,0
			100 ± 15	1,2	0,18
			100 ± 15	1,1	3,7
			47 ± 16	1,3	3,8
		Ikke-GM	1	Påvist, ikke kvantificerbart	0,25
Sojaprotein-koncentrat	GM	4	100 ± 1	0,7	ikke målt
			87 ± 15	0,69	0,4
			83 ± 15	0,36	0,6
			86 ± 24	2,9	2,1
	Ikke-GM	2	0,78 ± 0,04	0,18	ikke målt
			Påvist, ikke kvantificerbart	0,18	ikke målt
Sojaskaller	GM	1	100 ± 15	15,3	4,7

Som det fremgår af tabellen, blev der målt glyphosat på mellem 0,34 og 2,1 mg/kg i 23 prøver af GM sojaskrå (middelværdi 1,45 mg/kg), mens indholdet af AMPA (målt i 20 af prøverne) lå mellem 0,18 og 3,8 mg/kg (middelværdi 2,38 mg/kg) og dermed generelt på et noget højere niveau end glyphosat. Desværre omfattede undersøgelsen kun en enkelt prøve af ikke-GM sojaskrå. I denne målte et relativt lavt indhold af glyphosat (0,25 mg/kg) og AMPA (0,1 mg).

Fire prøver af GM sojaproteinkoncentrat viste indhold af glyphosat mellem 0,36 og 2,9 mg/kg (middelværdi 1,16 mg/kg) og AMPA (målt i 3 af prøverne) mellem 0,4 og 2,1 mg/kg (middelværdi 1,03 mg/kg), mens to prøver af ikke-GM sojaproteinkoncentrat begge viste et lavt indhold af glyphosat på 0,18 mg/kg (AMPA blev ikke bestemt).

Det højeste indhold af glyphosat (15,3 mg/kg) og AMPA (4,7 mg/kg) blev målt i en prøve af GM sojaskaller.

Alle 31 sojaprodukter viste et indhold af aktivstoffet glyphosat, som lå under den maksimalgrænseværdi på 20 mg/kg, der er fastsat for uforarbejdede sojabønner ifølge MRL-forordningen nr. 396/2005. Det skal i den forbindelse bemærkes, at AMPA ikke indgår i EU's restdefinition for glyphosat ved kontrol af fødevarer og foder for rester af glyphosat. Endvidere skal bemærkes, at produkter som sojaskrå og sojaproteinkoncentrat, der kun anvendes til foder, ikke længere er omfattet af MRL-forordningen.

Det lave antal prøver af ikke-GM sojaprodukter gør det desværre vanskeligt at sammenligne indholdet af glyphosat og AMPA i GM og ikke-GM produkter, men resultaterne ligger på linje med resultaterne af undersøgelsen i 2014³, hvor indholdet af glyphosat i GM sojaprodukter generelt lå væsentligt over indholdet i tilsvarende ikke-GM produkter.

4. Samlet opgørelse over kontrollen med GM foder siden 2004

Resultaterne af kontrollen med brugen af genetisk modificeret foder under EU-forordning nr. 1829/2003 i hele perioden 2004-2015 er opsummeret i følgende oversigt:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antal foderprøver i alt	113	143	130	97	125	106	127	79	101	105	112	106
Antal GMO-positive prøver	102	47	44	31	55	41	44	24	32	41	33	29
Antal prøver analyseret til kontrol af mærkning	108	121	104	84	101	90	86	53	63	58	54	58
Antal mærkningsfejl:												
soja	38	13	10	7	6	5	3	1	2	3	2	3
majs	0	1	0	0	7	0	1	0	2	1	1	0
raps	-	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
% forkert mærkning	35	12	10	8	13	5	5	2	8	7	6	5
Antal prøver analyseret for ikke-godkendt GMO	19	22	26	13	29	24	41	26	38	55	58	55
Antal fund af ikke-godkendt GM foder	2	0	7	0	0	3	0	0	0	0	0	0

Ved vurderingen af resultaterne skal der tages hensyn til, at de fleste prøver er udtaget målrettet ud fra sandsynligheden for at finde overtrædelser af lovgivningen, og at fokus for kontrollen kan have været forskellig fra år til år. Frekvensen af konstaterede mærkningsfejl i en sådan risikobaseret

³ Rapporten "Kontrollen med genetisk modificeret foder i 2014", Fødevarestyrelsen, november 2015.

kontrol vil være forholdsvis høj og vil ikke kunne bruges som et mål for mærkningen af foderstoffer på det danske marked generelt. Man skal desuden være forsigtig med sammenligninger fra år til år.

Som det fremgår af tabellen, har Fødevarestyrelsen (og tidligere Plantedirektoratet) årligt undersøgt mellem 79 og 143 foderprøver for indhold af GM materiale. Som nævnt i en tidligere rapport blev i 2013 udtaget yderligere 21 prøver af konventionelt foder til GMO-analyse i forbindelse med en særlig kontrolkampagne. Disse er ikke taget med i tabellen.

I de fleste år har der kunnet påvises GM materiale i større eller mindre mængde med de anvendte GMO-specifikke analysemetoder i omkring 1/3 af prøverne (GMO-positive prøver), hvilket især er et resultat af den udbredte brug af foder fremstillet af GM soja.

I 2004 blev fundet et stort antal foderstoffer med sojaprodukter, som manglede GM-mærkning (38 foderstoffer). I de efterfølgende år har niveauet af ukorrekt mærket soja været lavere (mellem 1 og 13 tilfælde af forkert eller mangelfuld mærkning). I perioden 2004-2015 er i alt konstateret 13 mærkningsfejl med hensyn til majs og én for raps.

Foder med indhold af ikke-godkendt GM materiale blev konstateret i 2004, 2006 og 2009.

Påvisningerne i 2004 gjaldt majs GA21, hvilket ikke var en overtrædelse af reglerne, da denne type majs tilhørte gruppen af positivt risikovurderede GMO'er, som på det tidspunkt kunne accepteres i et niveau på op til 0,5 %. De syv påvisninger i 2006 drejede sig om ris LLRICE601 i amerikanske hundefoderprodukter. I 2009 gjaldt påvisningerne majs MON88017 og hør FP967. Forekomsterne af ris LLRICE601, majs MON88017 og hør FP967 var i strid med EU's nultolerance.

Fødevarestyrelsen vil også i 2016 kontrollere brugen af GM foder i Danmark.

Tabel 1. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter (3 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede sojaingredienser	Forekomst af GM soja*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af sojadelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Agro Korn, Videbæk	Agro Korn, Videbæk	15077643	05-03-2015	Fodermiddel	Sojaskrå, afsk, toasted, enzymberiget, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 10 %	ja
	Triple A, Hornsyld	15077985	16-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	Ikke påvist	ja
Biomar, Brande	Biomar, Brande	15111332	07-10-2015	Fuldfoder fisk	12 % soja	MON40-3-2: påvist, ikke kvantificerbart MON89788: påvist spormængde	ja
Brogaarden Korn & Foder, Lyng	Brogaarden Korn & Foder, Lyng	15112271	28-10-2015	Tilskudsfoder heste	Ca. 95 % fedtholdigt soja	MON40-3-2: 84 ± 25 % MON89788: påvist	nej
Brødr. Ewers, Sønderborg	Brødr. Ewers, Sønderborg	15119792	19-11-2015	Tilskudsfoder fasaner og agerhøns non-GMO	21 % sojaskråfoder afsk,	MON40-3-2: 4,2 ± 1,3 % MON89788: 0,27 ± 0,09 % A2704-12: påvist, ikke kvantificerbart	nej
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bylderup-Bov	15084799	15-09-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder afsk. toasted, ikke sigtet, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 15 %	ja
	Danish Agro, Galten	15083893	07-05-2015	Tilskudsfoder svin	60 % Sojaskråfoder afsk., GM-mærket	MON40-3-2: 34 ± 19 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
	Danish Agro, Gistrup	15074958	20-02-2015	Tilskudsfoder høns	15 % sojaskråfoder afsk. toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 37 ± 8 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
	Danish Agro, Gøttrup	15074959	24-02-2015	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, sigtet, GM-mærket	MON40-3-2: 60 ± 10 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
DLG, Axelborg	DLG Fabrik, Randers	15074820	09-03-2015	Fuldfoder smågrise	10 % sojabønner ekstrud., GM-mærket 8 % sojaskråfoder ekstruderet, GM-mærket 1 % sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	MON40-3-2: 76 ± 28 % MON89788: påvist A2704-12: påvist, ikke kvantificerbart	ja
		15083891	16-09-2015	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. usigtet, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 15 %	ja
	DLG Fabrik, Tjele	15074821	04-03-2015	Fuldfoder slagtekyllinger	Sojaskråfoder, afskallet., GM-mærket Sojaskråfoder ekstruderet, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 15 % MON89788: påvist, ikke kvantificerbart A2704-12: påvist spormængde	ja

Tabel 1. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter (3 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede sojaingredienser	Forekomst af GM soja*	Mærkning i orden (ja/nej)
	DLG Land og Fritid, Hadsund	15067196	27-01-2015	Tilskudsfoder heste	Sojabønner, toasted, GM-mærket Sojaskrå, toasted, GM-mærket	MON40-3-2: 58 ± 25 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
Faunakram, Karise	Faunakram, Karise	15114313	30-10-2015	Fuldfoder hunde	15 % soja	MON40-3-2: påvist, ikke kvantificerbart	ja
Hamlet Protein, Horsens	Hamlet Protein, Horsens	15084794	21-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat, non-GM	MON40-3-2: 0,08 ± 0,05 %	ja
		15084795	21-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	MON40-3-2: 87 ± 15 %	ja
Køge Korn, Køge	Køge Korn, Køge	15092114	02-06-2015	Tilskudsfoder duer	Sojabønner, toasted	Ikke påvist	ja
Himmerlands Grovvarer, Aarhus	Himmerlands Grovvarer, Aarhus	15074818	23-04-2015	Fodermiddel	Sojaskrå, GM-mærket	MON40-3-2: 57 ± 15 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
Nordsjællands Andels Grovvarerforening, Helsingør	Nordsjællands Andels Grovvarerforening, Helsingør	15073534	11-02-2015	Tilskudsfoder kalve	30 % sojaskråfoder, GM-mærket	MON40-3-2: 89 ± 6,2 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
Novozymes, København N	Novozymes, København N	15115762	27-10-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå, afskallet	MON40-3-2: 0,22 ± 0,07 % MON89788: påvist, ikke kvantificerbart	
Næsbjerg Foderstofforening, Varde	Næsbjerg Foderstofforening, Nordeskov, Varde	15084797	05-05-2015	Tilskudsfoder kalve	35 % sojaskråfoder, afskallet, GM-mærket	MON40-3-2: 50 ± 14 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
		15084796	05-05-2015	Fuldfoder smågrise	14 % sojaskråfoder, afskallet, GM-mærket 4 % sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	MON40-3-2: 82 ± 9 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
Olivers Petfood, Albertslund	Olivers Petfood, Albertslund	15112272	15-10-2015	Tilskudsfoder hunde	10 % soja	MON40-3-2: >20 % MON89788: påvist	nej
Specht Bio-Pharma Reinbek, Tyskland	Rigtig Hundemad, Greve	15116534	09-12-2015	Tilskudsfoder hunde	Sojaproteinkoncentrat	MON40-3-2: 27 ± 7 % MON89788: 14 ± 7 % A2704-12: påvist, ikke kvantificerbart	ja (GM-indholdet kunne ikke henføres til sojaprotein-ingrediensen)

*(i % af sojadelen med 2 gange standardafvigelsen)

Tabel 1. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af sojaprodukter (3 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede sojaingredienser	Forekomst af GM soja*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af sojadelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Vejrup Andels Grovwareforening, Årre	Vejrup Andels Grovwareforening, Årre	15080987	19-05-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder, afskallet, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 15 %	ja
Vestjyllands Andel, Ringkøbing	Vestjyllands Andel, Ringkøbing	15071312	13-05-2015	Tilskudsfoder kvæg	50 % sojaskråfoder, afskallet, GM-mærket	MON40-3-2: 100 ± 15 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja
		15071311	17-03-2015	Tilskudsfoder svin	71,5 % sojaskråfoder, afskallet, GM-mærket	MON40-3-2: 40 ± 10 % MON89788: påvist A2704-12: påvist	ja

Tabel 2. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af majsprodukter (1 side)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede majsingredienser	Forekomst af GM majs*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af majsdelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Brogaarden Korn & Foder, Lyngø	Brogaarden Korn&Foder, Lyngø	15114309	28-10-2015	Tilskudsfoder høns	20 % majs	ikke påvist	ja
Brødr. Ewers, Sønderborg	Brødr. Ewers, Sønderborg	15119790	19-11-2015	Fuldfoder levekyllinger	20 % majs	ikke påvist	ja
Dania Invest, Store Merløse	Dania Invest, Store Merløse	15102475	26-08-2015	Fuldfoder hunde	24 % majs	ikke påvist	ja
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Galten	15083892	07-05-2015	Tilskudsfoder kalve	Majs	ikke påvist	ja
		15092690	19-11-2015	Fodermiddel	Majs flakes	ikke påvist	ja
	Danish Agro, Karise	15117092	04-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Majs, hel	ikke påvist	ja
	Danish Agro, Skamby	15120957	23-11-2015	Fodermiddel	Majs, knækket	ikke påvist	ja
Dansk Vilomix. Mørke	Dansk Vilomix. Mørke	15092876	30-06-2015	Tilskudsfoder smågrise	10 % majs, formalet	ikke påvist	ja
DLG, Axelborg	DLG Fabrik, Tjele	15100351	14-08-2015	Fuldfoder slagtekyllinger	9 % fodermajs	ikke påvist	ja
	DLG Fabrik, Århus	15110615	04-11-2015	Tilskudsfoder kvæg	30 % majs	ikke påvist	ja
	DLG/Driftsregion Fyn-Øst, Hovedgård	15067194	14-01-2015	Fodermiddel	Knækket majs	1507: påvist spormængde	ja
	DLG/Land & Fritid, Hadsund	15067195	27-01-2015	Fodermiddel	Fodermajs	ikke påvist	ja
Eldorado, A/S, Haderslev	Eldorado, A/S, Haderslev	15110612	08-10-2015	Tilskudsfoder heste	71 % majs	ikke påvist	ja
Equidan Vetne, Herning	Equidan Vetne, Herning	15116726	26-11-2015	Tilskudsfoder heste	25 % majs	ikke påvist	ja
Grovvarecentret, Kirke Hyllinge	Grovvarecentret, Kirke Hyllinge	15076199	24-02-2015	Tilskudsfoder fjerkræ	30 % majs	ikke påvist	ja
Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	15069599	19-11-2015	Fodermiddel	Knækket majs	ikke påvist	ja
		15119789	19-11-2015	Fodermiddel	Majs, rensat	ikke påvist	ja
	Hornslyd Købmandsgård, Ejstrupholm	15114393	21-10-2015	Tilskudsfoder fugle	15 % majs	ikke påvist	ja
Olivers Petfood, Albertslund	Olivers Petfood, Albertslund	15112255	15-10-2015	Fuldfoder katte	19 % majs	ikke påvist	ja
Vital Petfood Group, Hasselager	Vital Petfood Group, Hasselager	15067197	03-03-2015	Fuldfoder papegøjer	13,5 % majs	ikke påvist	ja

Tabel 3. Kontrol i 2015 af GM-mærkningen af foder med indhold af rapsprodukter (1 side)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklarerede rapsingredienser	Forekomst af GM raps*	Mærkning i orden (ja/nej)
*(i % af rapsdelen med 2 gange standardafvigelsen)							
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bylderup-Bov	15084798	15-09-2015	Fodermiddel	Rapskagefoder, fedtrig	ikke påvist	ja
DLG, Axelborg	DLG Fabrik, Århus	15092691	09-06-2015	Tilskudsfoder malkekvæg	Rapskagefoder Rapsskråfoder	GT73: påvist, ikke Kvantificerbart	ja
	Århus Bulterminal, Aarhus	15074819	15-04-2015	Fodermiddel	Rapsskrå	ikke påvist	ja
		15083889	15-09-2015	Fodermiddel	Rapsskrå	ikke påvist	ja
	DLG Rønne Terminal, Rønne	15118431	12-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Rapsskrå	ikke påvist	ja
Himmerlands Grovvarer, Aarhus	Himmerlands Grovvarer, Aarhus	15074817	23-04-2015	Fodermiddel	Rapsskrå	GT73: påvist, ikke kvantificerbart	ja
Hornsylde Købmandsgaard, Hornsylv	Hornsylde Købmandsgaard, Hornsylv	15092877	24-06-2015	Tilskudsfoder kvæg	44 % rapsskråfoder 8 % rapskagefoder	ikke påvist	ja
Næsbjerg Foderstofforening, Varde	Næsbjerg Foderstofforening, Varde	15116725	24-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Rapskagefoder	ikke påvist	ja
		15102510	26-08-2015	Fodermiddel (råvare)	Rapskage	ikke påvist	ja
	Næsbjerg Foderstofforening Nordenskov, Varde	15084801	16-09-2015	Tilskudsfoder kvæg	13 % rapskagefoder	ikke påvist	ja
Vestjyllands Andel, Ringkøbing	Vestjyllands Andel, Ringkøbing	15121794	26-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Rapskage	ikke påvist	ja

Tabel 4. Kontrol i 2015 af foder for indhold af ikke-godkendte GM soja, majs og ris (4 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale	
Prøver analyseret for indhold af GM soja BPS-CV127-9, 305423, FG72, DAS68416, MON87705 og/eller MON87708							
Agro Korn, Videbæk	Triple A, Hornslyd	15077986	16-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	ikke påvist	
		15077985	16-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	ikke påvist	
	Agro Korn, Videbæk	15069627	01-10-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	ikke påvist	
		15077643	05-03-2015	Fodermiddel	Sojaskrå, afsk, toasted, enzymberiget, GM-mærket	ikke påvist	
Aller Aqua, Christiansfeld	Aller Aqua, Christiansfeld	15069628	06-10-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afskallet	ikke påvist	
Danish Agro, Karise	Danish Agro, Bylderup-Bov	15084799	18-09-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder afsk. toasted, ikke sigtet, GM-mærket	ikke påvist	
		15100390	18-08-2015	Fodermiddel	Sojaskrå afskallet, GM	ikke påvist	
	Danish Agro, Galten	15067198	02-02-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afskallet, GM	ikke påvist	
		15069734	19-01-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder afsk. toasted, sigtet, GM-mærket	MON87708: påvist spormængde (<0,1 %)	
		15117093	04-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskråfoder afsk. toasted, GM	ikke påvist	
	Danish Agro, Kirke Stillinge	15102580	27-08-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskråfoder afskallet, GM	ikke påvist	
		15076391	25-02-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder afsk. sigtet, GM-mærket	ikke påvist	
		Danisk Agro, Skamby	15109063	30-09-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskråfoder afskallet, GM	ikke påvist
			15099544	06-08-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskråfoder, GM	ikke påvist
Dansk Vilomix, Mørke	Dansk Vilomix, Mørke	15108053	11-11-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat, GM	ikke påvist	
DLG Axelborg	A/S Frode Lauersen, Hørning	15116587	03-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk, GM	ikke påvist	
	DLG Fabrik, Randers	15083891	16-09-2015	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. usigtet, GM-mærket	ikke påvist	
	DLG Ingredients, Asaa	15077642	05-03-2015	Fodermiddel	Sojaskrå afsk. toasted, extruded, GM-mærket	ikke påvist	

Tabel 4. Kontrol i 2015 af foder for indhold af ikke-godkendte GM soja, majs og ris (4 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale
	DLG Rønne Terminal, Rønne	15118433	12-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afsk. usigtet	ikke påvist
	DLG/Land & Fritid, Videbæk	15106043	15-09-2015	Fodermiddel	Sojaskrå afskallet, GM	ikke påvist
	DLG Sædekornsfabrik, Hasselager	15110613	15-10-2015	Tilskudsfoder til kalve	24 % sojaskrå	ikke påvist
	DLG Bulkterminal, Aarhus	15083890	15-09-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afskallet, GM	ikke påvist
Hamlet Protein, Horsens	Hamlet Protein, Horsens	15084794	21-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat	ikke påvist
		15084795	21-04-2015	Fodermiddel	Sojaproteinkoncentrat, GM-mærket	ikke påvist
Himmerlands Grovvarer, Skals	Himmerlands Grovvarer, Skals	15108051	22-10-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå, afskallet, GM	ikke påvist
Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	Hornslyd Købmandsgård, Hornslyd	15069629	03-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afskallet, GM	ikke påvist
	Hornslyd Købmandsgård, Herning	15071535	01-09-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskråfoder, GM	ikke påvist
Nordsjællands Andels Grovvarforening, Helsingø	Nordsjællands Andels Grovvarforening, Helsingø	15105822	16-09-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå toasted, GM	ikke påvist
Næsbjerg Foderstofforening, Varde	Næsbjerg Foderstofforening, Nordenskov	15084800	16-09-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå, afskallet, GM	ikke påvist
	Næsbjerg Foderstofforening, Varde	15102511	26-08-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskrå afskallet, GM	ikke påvist
		15102512	26-08-2015	Fodermiddel (råvare)	Sojaskaller, GM	ikke påvist
SAF Fabrik, Skærbæk	SAF Fabrik, Skærbæk	15080991	22-10-2015	Fodermiddel	Sojaskrå, afskallet, GM-mærket	ikke påvist
Vejrup Andels Grovvarforening, Årre	Vejrup Andels Grovvarforening, Årre	15080987	19-05-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder, GM-mærket	ikke påvist
Vejrup Andels Grovvarforening, Bramming	Vejrup Andels Grovvarforening, Bramming	15084802	22-09-2015	Fodermiddel	Sojaskråfoder, afskallet, GM	ikke påvist
Prøver analyseret for indhold af GM majs 3272, 98140 og/eller DAS40278						
Brødr. Ewers, Aabenraa	Brødr. Ewers, Aabenraa	15069606	09-12-2015	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist

Tabel 4. Kontrol i 2015 af foder for indhold af ikke-godkendte GM soja, majs og ris (4 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale
Dangro Nordic, Videbæk	Dangro Nordic, Videbæk	15071314	29-06-2015	Fodermiddel	Poppet majs	ikke påvist
Danish Agro, Galten	Danish Agro, Galten	15100389	18-08-2015	Fodermiddel	Majs	ikke påvist
Danish Agro, Skamby	Danish Agro, Skamby	15079120	12-03-2015	Fodermiddel (råvare)	Hele majs	ikke påvist
		15071380	26-01-2015	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
		15109062	30-09-2015	Fodermiddel (råvare)	Majs	ikke påvist
Dansk Vilomix, Mørke	Dansk Vilomix, Mørke	15108052	11-11-2015	Fodermiddel	Majs	ikke påvist
		15108049	07-10-2015	Fodermiddel (råvare)	Majs, formalet, varmebehandlet	ikke påvist
DLG, Axelborg	A/S Frode Lauersen, Hørning	15116584	03-11-2015	Fodermiddel	Knækket majs	ikke påvist
	DLG/Land & Fritid, Glesborg	15108050	13-10-2015	Fodermiddel	Knækket majs	ikke påvist
Equidan Vetline, Herning	Equidan Vetline, Herning	15116727	26-11-2015	Tilskudsfoder heste	30 % majs	ikke påvist
Hornslyd Købmandsgaard, Hornslyd	Hornslyd Købmandsgaard, Hornslyd	15069604	26-10-2015	Fodermiddel	Majs	ikke påvist
Næsbjerg Foderstofforening, Varde	Næsbjerg Foderstofforening, Varde	15116724	24-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Majspiller	ikke påvist
		15102509	26-08-2015	Fodermiddel (råvare)	Majspiller	ikke påvist
Vital Petfood Group, Hasselager	Vital Petfood Group, Hasselager	15118493	10-11-2015	Fodermiddel (råvare)	Knækket majs	ikke påvist
Prøver analyseret for indhold af GM ris Bt63, LLRICE601 og LLRICE62						
Brogaarden Korn & Foder, Lyngø	Brogaarden Korn & Foder, Lyngø	15114294	28-10-2015	Tilskudsfoder heste	95 % ris	ikke påvist
Chrisco, Køge	Chrisco, Køge	15114295	03-11-2015	Fodermiddel	Risflager, foderris, varmebehandlet	ikke påvist
Dangro Nordic, Videbæk	Dangro Nordic, Videbæk	15096218	29-06-2015	Tilskudsfoder heste	87 % risklid ekstrakt	ikke påvist
DLG, Axelborg	DLG Fabrik, Randers	15117974	25-11-2015	Fodermiddel	Ris, afskallet (hinderis)	ikke påvist

Tabel 4. Kontrol i 2015 af foder for indhold af ikke-godkendte GM soja, majs og ris (4 sider)

Kontrolobjekt	Prøvetagningssted	Prøve Nr.	Dato	Foder	Deklareret ingrediens	Forekomst af ikke-godkendt GM materiale
Eldorado, Haderslev	Eldorado, Haderslev	15084803	08-10-2015	Fuldfoder katte	Ris	ikke påvist
Meldgaard A/S, Aabenraa	Meldgaard A/S, Aabenraa	15069614	24-09-2015	Fuldfoder hunde	Ris	ikke påvist

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Tlf.: +45 7227 6900

<http://www.foedevarestyrelsen.dk>